

Hypulus quercinus

Ekbrunbagge

Skalbaggar, Tenebrionoidea (olikfotade baggar m.fl.)



Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Melandryidae (brunbaggar),
Släkte: *Hypulus*, **Art:** *Hypulus quercinus* - ekbrunbagge (Quensel, 1790) **Synonymer:**

Kännetecken

En smal, brokigt färgad övervägande brun skalbagge som är 5–6 mm lång. Längst bak på halsskölden finns två djupa gropar som går fram till mitten av halsskölden. Vid basen av täckvingarna finns en böjd svart fläck, bakom mitten ett brett svart tvärband samt vid spetsen en svart fläck.

Utbredning och status

Utbredd från Skåne till Värmland. Närmast i Danmark, Norge, Estland och Lettland. Världsutbredningen är begränsad till Europa.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i fuktig ved i rotbenen av döende partier av ekar, kanske främst i ekstubbar angripna av rostöra (*Hymenochaeta rubiginosa*). Larven gnager långsgående, oregelbundna, gnagmjölsfyllda gångar på gränsen mellan rödmurken och fast, ofta mycket hård ved. Utvecklingen är minst tvåårig. Kläckningen sker på sensommaren eller hösten och skalbaggen övervintrar i veden för att sedan äta sig ut följande vår.

Hot

Arten har minskat stark på grund av att grova ekar ofta avverkats eller kvävts och skuggats bort av uppväxande ungräd. Även om arten kan leva kvar länge i grova ekstubbar, främst i skuggigt läge, missgynnas den av kalhugning som torkar ut veden.

Åtgärder

Bevara slutna bestånd av grov ek.

Litteratur

- Appelqvist, T. & Bengtson, Ola 1992. *Biologisk dokumentation av Rya skogs norra del samt en naturkonsekvensbeskrivning av ett eventuellt intrång i denna del i samband med en utbyggnad av Ryaverket.*
- Bruce, N. 1944. Några data från insamlingsresor för Riksmuseum jämte förteckning över nyfynd för land och landskap. *Ent. Tidskr.* 65: 9–28.
- Jansson, N. & Antonsson, K. 1994-95. Eklandskapet som miljöövervakningsobjekt. *Länsstyrelsen i Östergötlands län 1994-1995.*
- Lundberg, S. 1993. Sällsynta och hotade skalbaggar i Hornsö- och Strömsrumstrakten i östra Småland. *Ent. Tidskr.* 114: 83–96.
- Mjöberg, E. 1903. Sällsyntare *Coleoptera*. *Ent. Tidskr.* 24: 107–110.
- Palm, T. 1937. Om coleopterfaunan i Ombergstrakten. Tillägg II. *Ent. Tidskr.* 58: 172–177.
- Palm, T. 1950. Anteckningar om svenska skalbaggar. V. *Ent. Tidskr.* 71: 129–143.
- Palm, T. 1951. Anteckningar om svenska skalbaggar. VI. *Ent. Tidskr.* 72: 39–53.
- Palm, T. 1959. Die Holz- und Rindenkäfer der süd- und mittelschwedischen Laubbäume. *Opusc. Ent. Suppl.* XVI: 292.
- Roth, C. D. E. 1897. Bidrag till en bild af Skånes insektsfauna. *Ent. Tidskr.* 18: 127–138.
- Widenfalk, T. 1953. Några skalbaggsfynd från Västmanland. *Ent. Tidskr.* 74: 158–159.
- Widenfalk, R. 1975. Skalbaggsfaunan i Strömsholm med angränsande områden. *Länsstyrelsen i Västmanlands län 1975:17.*

Författare

Stig Lundberg 1997. Rev. Bengt Ehnström 2000. © ArtDatabanken, SLU 2006.